

Sygn. akt **XXVII Ca 3579/16**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 marca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVII Wydział Cywilny-Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Adrianna Szewczyk-Kubat (spr.)
Protokolant:	st. sekr. sąd. Agnieszka Ślebzak

po rozpoznaniu w dniu 28 marca 2017 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa E. B., B. K., M. K., P. K. (1), T. N. (1), D. N., M. W., A. W., D. W., D. J. i P. K. (2)

przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie

z dnia 22 stycznia 2016 r., sygn. akt II C 2568/14

1. oddala apelację;
2. zasądza od (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. na rzecz P. K. (2) i D. J. kwoty po 300 (trzysta) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w instancji odwoławczej;
3. zasądza od (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. na rzecz E. B., B. K., M. K., P. K. (1), T. N. (1), D. N., M. W., A. W., D. W. kwoty po 133,33 (sto trzydzieści trzy 33/100) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w instancji odwoławczej.

SSO Adrianna Szewczyk – Kubat

Sygn. akt XXVII Ca 3579/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 08 września 2014 roku E. B., wniosła o zasądzenie od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. kwoty 1.030,78 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 15 czerwca 2014 roku do dnia zapłaty, a także o zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W dniu 27 listopada 2014 roku pozew o zasądzenie od (...) Spółki z Ograniczoną Odpowiedzialnością z siedzibą w W. kwoty 1.030,78 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 15 czerwca 2014 roku i kosztami postępowania z tytułu

opóźnienia lotu na trasie Z. - W. zaplanowanego na dzień 13 czerwca 2014 roku wnieśli również B. K. (pozew II C 406/15, k. 2-3), M. W. (pozew II C 491/15, k. 2-3), A. W. (pozew II C 829/15, k. 2-3), T. N. (1) (pozew II C 1221/15, k. 2-3), D. N. (pozew II C 1258/15, k. 2-3), M. K. (pozew II C 1357/15, k. 2-3), P. K. (1) (pozew II C 1651/15, k. 2-3), D. W. (pozew II C 1837/15, k. 2-3).

W dniu 05 grudnia 2014 roku pozew o zasądzenie od (...) Spółki z Ograniczoną Odpowiedzialnością z siedzibą w W. kwoty 1.664,80 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 września 2014 roku i kosztami postępowania z tytułu opóźnienia lotu na trasie Z. - W. zaplanowanego na dzień 13 czerwca 2014 roku wniosła również D. J. (pozew II C 1209/15 k.2-3).

W dniu 22 grudnia 2014 roku (data prezentaty biura podawczego) pozew o zasądzenie od (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. kwoty 1.672,20 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 10 lipca 2014 roku i kosztami postępowania z tytułu opóźnienia lotu na trasie Z. - W. zaplanowanego na dzień 13 czerwca 2014 roku wniosła również P. K. (2) (pozew II C 1222/15 k.2-3).

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 22 września 2014 roku Referendarz Sądowy orzekł zgodnie z żądaniem pozwu E. B. (nakaz zapłaty k.12). Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 16 grudnia 2014 roku Referendarz Sądowy orzekł zgodnie z żądaniem pozwu M. W. (nakaz zapłaty II C 491/15 k.12). Nakazami zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 17 grudnia 2014r. Referendarz Sądowy orzekł zgodnie z żądaniem pozwów wniesionych przez A. W. (nakaz zapłaty II C 829/15 k.12), B. K. (nakaz zapłaty II C 406/15 k. 10). Nakazami zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 29 grudnia 2014 roku Referendarz Sądowy orzekł zgodnie z żądaniem pozwów wniesionych przez M. K. (nakaz zapłaty II C 1357/15 k.12), D. N. (nakaz zapłaty II C 1258/15 k. 12), T. N. (1) (nakaz zapłaty II C 1221/15 k. 12). Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 30 grudnia 2014 roku Referendarz Sądowy orzekł zgodnie z żądaniem pozwu wniesionym przez P. K. (2)(nakaz zapłaty II C 1222/15 k.17). Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 16 stycznia 2015 roku Referendarz Sądowy orzekł zgodnie z żądaniem pozwu D. J. (nakaz zapłaty II C 1209/15 k.17). Nakazami zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 30 stycznia 2015 roku Referendarz Sądowy orzekł zgodnie z żądaniem pozwów wniesionych przez D. W. (nakaz zapłaty II C 1837/15 k.11) , P. K. (1) (nakaz zapłaty II C 1651/15 k. 12).

Pozwany skutecznie wniósł sprzeciwy od powyższych nakazów zapłaty, każdorazowo zaskarżając nakaz zapłaty w całości i wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przewidzianych.

Postanowieniem z dnia 29 kwietnia 2015 roku sprawa z powództwa M. K. została przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie połączona do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą II C 2568/14. Postanowieniem z dnia 11 maja 2015 roku sprawa z powództwa B. K. została przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie połączona do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą II C 2568/14. Postanowieniem z dnia 11 czerwca 2015 roku sprawa z powództwa D. W. została przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie połączona do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą II C 2568/14. Postanowieniami z dnia 17 lipca 2015 roku sprawy z powództw A. W., M. W., D. N., T. N. (1), P. K. (2), D. J., P. K. (1) zostały przez Sąd połączone do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą II C 2568/14.

Na rozprawie w dniu 29 kwietnia 2015 roku pełnomocnik pozwanego zgłosił zarzut nieprawidłowego sformułowania żądania, które zostało określone w złotych.

Pismem procesowym z dnia 28 września 2015 roku powódki P. K. (2) i D. J., zmodyfikowały swoje stanowisko procesowe wnosząc o zasądzenie D. J. kwoty 400 euro wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 września 2014 roku i kosztami postępowania, zaś P. K. (2) kwoty 400 euro wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 10 lipca 2014 roku i kosztami postępowania.

Na rozprawie w dniu 06 listopada 2015 roku Sąd postanowił uchylić punkt 2. zarządzeń wstępnych w każdej ze spraw w zakresie, w którym zostały skierowane do postępowania uproszczonego.

W toku postępowania strony podtrzymywały swoje stanowiska.

Wyrokiem z dnia 22 stycznia 2016 roku w sprawie II C 2568/14 Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie :

I. zasądził od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz powoda E. B. kwotę 1.030,78 zł za okres od dnia 23 lipca 2014 roku do dnia zapłaty, oddalił powództwo w pozostałym zakresie oraz zasądził od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz powoda E. B. kwotę 231,20 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 180 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego;

II. zasądził od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz powoda B. K. kwotę 1.030,78 zł za okres od dnia 23 lipca 2014 roku do dnia zapłaty, oddalił powództwo w pozostałym zakresie; zasądził od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz powoda B. K. kwotę 231,20 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 180 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego;

III. zasądził od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz powoda M. K. kwotę 1.030,78 zł za okres od dnia 23 lipca 2014 roku do dnia zapłaty; oddalił powództwo w pozostałym zakresie; zasądził od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz powoda M. K. kwotę 231,20 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 180 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego;

IV. zasądził od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz powoda P. K. (1) kwotę 1.030,78 zł za okres od dnia 23 lipca 2014 roku do dnia zapłaty; oddalił powództwo w pozostałym zakresie; zasądził od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz powoda P. K. (1) kwotę 231,20 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 180 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego;

V. zasądził od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz powoda T. N. (1) kwotę 1.030,78 zł za okres od dnia 23 lipca 2014 roku do dnia zapłaty; oddalił powództwo w pozostałym zakresie; zasądził od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz powoda T. N. (1) kwotę 231,20 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 180 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego;

VI. zasądził od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz powoda D. N. kwotę 1.030,78 zł za okres od dnia 23 lipca 2014 roku do dnia zapłaty, oddalił powództwo w pozostałym zakresie; zasądził od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz powoda D. N. kwotę 231,20 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 180 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego;

VII. zasądził od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz powoda M. W. kwotę 1.030,78 zł za okres od dnia 23 lipca 2014 roku do dnia zapłaty; oddalił powództwo w pozostałym zakresie; zasądził od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz powoda M. W. kwotę 231,20 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego;

VIII. zasądził od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz powoda A. W. kwotę 1.030,78 zł za okres od dnia 23 lipca 2014 roku do dnia zapłaty;

oddalił powództwo w pozostałym zakresie; zasądził od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz powoda A. W. kwotę 231,20 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 180 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego;

IX. zasądził od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz powoda D. W. kwotę 1.030,78 zł za okres od dnia 23 lipca 2014 roku do dnia zapłaty; oddalił powództwo w pozostałym zakresie; zasądził od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz powoda D. W. kwotę 231,20 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 180 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego;

X. zasądził od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz powoda D. J. kwotę 400 euro za okres od dnia 19 września 2014 roku do dnia zapłaty, zasądził od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz powoda D. J. kwotę 647,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego;

XI. zasądził od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz powoda P. K. (2) kwotę 400 euro za okres od dnia 10 lipca 2014 roku do dnia zapłaty; oddalił powództwo w pozostałym zakresie; zasądził od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz powoda P. K. (2) kwotę 647,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Podstawą wydania powyższego rozstrzygnięcia były następujące ustalenia i rozważania dokonane przez Sąd Rejonowy:

E. B., P. K. (1), D. J., P. (...), (...), T. N. (1), D. N., M. K., M. W., A. W. oraz B. K. w dniu 13 czerwca 2014 roku mieli zaplanowany lot o numerze (...) na trasie Z. - W. z zaplanowanym wylotem o godzinie 16:30 oraz przylotem do portu docelowego o godzinie 17:55. Powyższy lot był realizowany przez przewoźnika lotniczego - (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w W.. Tymczasem samolot wystartował ze znacznym opóźnieniem, dopiero o godzinie 00:00. Opóźnienie w stosunku do planowanego lądowania wyniosło 6 godziny 5 minut.

E. B., P. K. (1), D. W., T. N. (1), D. N., M. K., M. W., A. W. oraz B. K., reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika, wystosowali do (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. reklamację i wezwali ją do zapłaty odszkodowania w wysokości 250 euro każdy za opóźnienie lotu o numerze (...) na trasie Z. - W. z dnia 13 czerwca 2014 roku w terminie 7 dni od otrzymania wezwania.

Pismem z dnia 18 czerwca 2014 roku P. K. (2) oraz z dnia 28 sierpnia 2014 roku D. J., obie reprezentowane przez (...) Ltd., wystosowali do (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. reklamację i wezwali ją do zapłaty odszkodowania w wysokości 400 euro każda za opóźnienie lotu o numerze (...) na trasie Z. - W. z dnia 13 czerwca 2014 roku w terminie 21 dni od daty poszczególnych pism.

(...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w W. nie udzielił odpowiedzi na przesłane wezwania do zapłaty.

Odległość między W. a Z. wynosi 1 609 km.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił na podstawie załączony akt sprawy dokumentów oraz w oparciu o art. 229 i 230 k.p.c.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uwzględnił powództwo w części.

W swoim uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, że 11 postępowań zarządzeniem wstępnym zostały skierowane do rozpoznania w oparciu o przepisy o postępowaniu uproszczonym. Jednakże z poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych nie wynikało, żeby zaistniały przesłanki art. 505 [1] k.p.c. nakazujące stosowanie wymienionych

przepisów, albowiem roszczenia powodów nie odwoływały się do zawartych przez nich z pozwanym umów przewozu (brak dowodów to wykazujących), nie wynikały z rękojmi, gwarancji jakości lub z niezgodności towaru konsumpcyjnego z umową sprzedaży konsumenckiej, wreszcie nie były roszczeniami o zapłatę czynszu najmu lokalu mieszkalnego i opłat obciążających najemcę oraz opłat z tytułu korzystania z lokalu mieszkalnego w spółdzielni mieszkaniowej.

Podstawą żądań w przedmiotowych sprawach było Rozporządzenie nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 roku ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającym rozporządzenie nr 295/91 (dalej: „Rozporządzenie nr 261/04”) wsparte interpretacją artykułów 5, 6 i 7 wymienionego Rozporządzenia nr 261/04 dokonaną przez Europejski Trybunał Sprawiedliwości wyrokiem z dnia 19 listopada 2009 roku (C-402/07 i C-432/07). Z rzeczonych źródeł prawa wspólnotowego – a nie z czynności prawnej – powodowie wywodzili swoje roszczenia, które należało zaliczyć do roszczeń o charakterze deliktowym. Konsekwencją tych regulacji było ponoszenie przez pozwanego jako przewoźnika lotniczego odpowiedzialności na zasadzie ryzyka wobec każdego z pasażerów za znaczne opóźnienie w realizacji lotów pasażerskich. Wysokość odszkodowania za opóźnienie realizacji lotów została ukształtowana ryczałtowo (niezależnie od ceny biletów za przelot, jakości samolotów czy też dokonywanego przelotu), jedynym kryterium wpływającym na wysokość ryczałtu była długość lotu mierzona po ortodromie.

W swoim uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, że przeciwko umownemu charakterowi roszczeń z rozporządzenia (...) przemawiało oderwanie legitymacji procesowej powodów od faktu bycia stroną umowy. Nie było bowiem istotne, kto zawierał umowę z przewoźnikiem, czy zawarto ją bezpośrednio z przewoźnikiem, czy dokonało to na jego rzecz biuro turystyczne, bez wpływu było również to, czy pasażer był osobą małoletnią lub ubezwłasnowolnioną (które jak wiadomo nie mają zdolności do czynności prawnych). Wyłącznie legitymowanym czynnie do dochodzenia roszczenia jest pasażer, niezależnie od tego, kto jest stroną umowy przewozu. Legitymowany biernie jest natomiast przewoźnik obsługujący lot (art. 2 lit. b Rozporządzenia 261/2004), który również często nie jest stroną umowy z pasażerem, przewożąc go na podstawie umowy z innym przewoźnikiem (codeshare).

Sąd Rejonowy wskazał, że podstawą roszczenia było więc zdarzenie inne niż umowa, tj. poniesienie przez pasażera straty czasu na skutek odpowiednio dużego opóźnienia lotu, a nie zawarta umowa, która choć w sensie faktycznym zawsze poprzedza powstanie roszczenia, to: po pierwsze, nie stanowi podstawy dochodzenia odszkodowania, a po drugie, wierzycielem i dłużnikiem świadczenia określonego w rozporządzeniu może być podmiot inny niż strona umowy.

Roszczenie powodów nie powinno być prowadzone w postępowaniu uproszczonym, dlatego na rozprawie w dniu 06 listopada 2015 roku – Sąd Rejonowy postanowił uchylić pkt 2 zarządzeń wstępnych każdej ze spraw w ten sposób, żeby całość postępowania nie była rozpoznawana w oparciu o przepisy o postępowaniu uproszczonym.

W swoim uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, że powódki P. K. (2) i D. J. pismem z dnia 28 września 2015 roku dokonały modyfikacji sposobu przeliczenia żądania objętego pozwem. Wprawdzie w pozwie powództwo o zapłatę roszczenia odszkodowawczego zostało określone w walucie polskiej dokonując przeliczenia waluty euro po średnim kursie tej waluty w NBP, jednak w toku postępowania powódki zmodyfikowały sposób oznaczenia wysokości roszczenia podając je w walucie obcej: 400 euro. Powyższa modyfikacja dotyczyła tego samego żądania realizacji świadczenia pieniężnego wynikającego z tego samego tytułu i w wysokości określonej jak w Rozporządzeniu 261/2004. Kwestia waluty, w jakiej kierowane jest wobec pozwanego żądanie zapłaty, stanowiła element wtórny wobec powództwa, którego tożsamość nie ulegała wątpliwości również pozwanego i jej zmiana w ramach tej samej wysokości roszczenia nie stanowiła jego zmiany w rozumieniu art. 193 k.p.c. Taka modyfikacja była tym bardziej dopuszczalna, że sprawa niniejsza, o czym było wcześniej, nie była prowadzona w oparciu o przepisy o postępowaniu uproszczonym. W obliczu modyfikacji roszczenia należało ustalić równowartość zmodyfikowanego roszczenia (400 euro) w przeliczeniu na PLN w dacie wymagalności. Zmodyfikowane roszczenie D. J. wymagalne w dniu 18-09-2014r stanowiło równowartość 1.675,20 zł (4,1880 zł/euro x 400 euro), natomiast roszczenie P. K. (2) wymagalne w

dniu 09-07-2014r stanowiło równowartość 1.650,88 zł (4,1272 zł/euro x 400 euro), czyli było niższe niż roszczenie pierwotnie wyrażone w złotych (1.664,80 zł). Różnica w tych kwotach nie została cofnięta przez powódkę P. K. (2), a przekraczała wysokość odszkodowania przyznanego w Rozporządzeniu WE nr 261/2004, dlatego w tym zakresie roszczenie P. K. (2) zostało oddalone.

W swoim uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, że zagadnienia dotyczące możliwości dochodzenia odszkodowania za opóźniony lot uregulowane zostały przepisami unijnymi i zawarte są w Rozporządzeniu (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 roku ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91 (Dz.U.UE L z dnia 17 lutego 2004 r.).

Sąd Rejonowy zauważył, że w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską (TWE) brak przepisów, które *expressis verbis* nakazywałyby postrzegać judykaturę ETS jako źródło prawa wspólnotowego. Zgodnie z przepisem art. 220 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (wcześniej Europejski Trybunał Sprawiedliwości) jest organem utworzonym w celu czuwania nad poszanowaniem prawa w wykładni i stosowaniu niniejszego Traktatu. Wprawdzie Trybunał nie może wydać aktów prawnych harmonizujących krajowe porządki prawne, może jednak harmonizować je *de facto* poprzez wydawanie orzeczeń w znaczącym stopniu ograniczających swobodę tworzenia przepisów przez państwa członkowskie. Swoista harmonizacja prawa wspólnotowego poprzez judykaturę ETS, bowiem rozstrzygnięcia ETS są wiążące dla sądów krajowych dopóty, dopóki sam ETS nie zmieni stanowiska (*acte éclairé*). Pomimo braku wyraźnych przepisów TWE w tym zakresie powszechnie uznaje się orzeczenia ETS za źródła prawa wspólnotowego. Dotyczy to również powołanych wcześniej orzeczeń.

Sąd Rejonowy wskazał co do wątpliwości wobec tego, czy orzeczenie ETS stanowi źródło prawa w rozumieniu Konstytucji orzeczenie ETS w sprawie F. C. vs. (...) (C-6/64) z 1964 roku, które stanowiło, że ogólne postanowienia i duch Traktatu (...) uniemożliwiają państwu członkowskiemu przyznania pierwszeństwa jednostronnemu i późniejszemu aktowi prawa krajowego kosztem systemu prawnego zaakceptowanego przez nie na zasadzie wzajemności. Polski Trybunał Konstytucyjny orzekł przy okazji badania zgodności traktatu akcesyjnego z Konstytucją RP (K 18/04), że o ile prawo wspólnotowe może mieć pierwszeństwo przed ustawami prawa krajowego, o tyle nie oznacza to, że ma automatycznie pierwszeństwo także przed Konstytucją. Reasumując, należało przyjąć, że członkostwo Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej i jej strukturach oznacza konieczność uwzględnienia i stosowania w określonym zakresie systemu prawa wspólnotowego, o ile nie koliduje on z Konstytucją RP. Należało zatem podkreślić, iż powołane wcześniej orzeczenia ETS, które wprowadziły uprawnienie pasażerów do odszkodowania na podstawie art. 7 Rozporządzenia WE nr 261/2004 również w sytuacji opóźnienia rejsów, wprawdzie nie są wymienionym źródłem prawa w Konstytucji, lecz nie godzą w jej założenia ustrojowe.

W swoim uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, że uwzględnieniu powództwa w niniejszej sprawie nie stał na przeszkodzie fakt, iż początkowo w przypadku powódek D. J. i P. K. (2) zostało ono oznaczone w walucie krajowej a następnie w walucie euro. Zmiana wyłącznie waluty roszczenia nie stanowi zmiany powództwa w rozumieniu art. 193 k.p.c., lecz zmianę sposobu jego wyrażania. Chodzi bowiem o to same roszczenie w wysokości oznaczonej przez akt wspólnotowy. Przyjęcie, iż ww. powodowie wytoczyli nowe powództwa z tego samego tytułu o innej walucie wymagałoby potraktowania tych spraw jako odrębnych wobec pierwotnie wszczętych, zażądania nowej opłaty od pozwu i dokonania rozstrzygnięcia wobec dwóch powództw każdego z ww. powodów, co byłoby nader formalistycznym podejściem do znaczenia roszczenia o świadczenie pieniężne o określonej wysokości. Nawet gdyby przyjąć, że nastąpiły zmiany powództw, to w obliczu prowadzenia spraw z pominięciem przepisów dotyczących postępowania uproszczonego – nie miały one istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Sąd Rejonowy w swoim uzasadnieniu stwierdził, że art. 7 ust. 3 Rozporządzenia nr 261/2004 -przewiduje dopuszczalność wypłaty odszkodowania, ale nawet (o ile zgodę wyrazi również pasażer) w formie świadczeń niepieniężnych tj. bonów pieniężnych i/lub w formie innych usług. Nie może budzić w ocenie Sądu I instancji wątpliwości, że tak szeroko zakreślony przez ustawodawcę zakres dopuszczalnych sposobów spełnienia świadczenia przewidzianego w art. 7 ust. 1 Rozporządzenia nr 261/2004, wyraża wolę normodawcy, aby następowało to w

sposób jak najbardziej elastyczny, stosownie do zgodnej woli stron w tym zakresie, a zwłaszcza pasażera. Za taką wykładnią Rozporządzenia opowiada się również treść jego Preambuły, zgodnie z którą działanie Wspólnoty w dziedzinie transportu lotniczego powinno mieć na celu m.in. zapewnienie wysokiego poziomu ochrony pasażerów. Uwzględnienie zarzutów pozwanego w tym zakresie stałoby nadto w sprzeczności z ogólnymi wymogami ochrony konsumentów. W ocenie Sądu wobec okoliczności, że waluta euro jest walutą obowiązującą w większości krajów Unii Europejskiej wyrażenie kwoty odszkodowania w tej walucie było normalnym następstwem tej okoliczności.

W ocenie Sądu Rejonowego pozwany nie wykazał faktu zaistnienia okoliczności, aby odwołanie przedmiotowego lotu spowodowane było zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków. Sąd Rejonowy wskazał, że przyczyną odwołania przedmiotowego lotu było wystąpienie usterki technicznej w postaci uszkodzenia trapu awaryjnego w lewych drzwiach. Pozwany zgodnie z art. 6 k.c. w żaden sposób nie wykazał, aby bezpośrednią przyczyną odwołania przedmiotowego lotu były nadzwyczajne okoliczności w rozumieniu art. 5 ust. 3 rozporządzenia nr 261/2004. Sytuację, która miała miejsce, należało wpisać w ryzyko prowadzenia działalności przez przewoźnika lotniczego.

W konsekwencji Sąd Rejonowy uznał, że powodom należało się zryczałtowane odszkodowanie przewidziane w art. 7 ust. 1 pkt a Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 roku, w równowartości 250 euro po przeliczeniu według ceny NBP z dnia zdarzenia wyliczonego na podstawie tabeli kursu z dnia 13 czerwca 2014r. w wysokości 1030,78 zł w przypadku powodów E. B., B. K., M. K., P. K. (1), T. N. (1), D. N., M. W., A. W., D. W. – oraz w niekwestionowanej wysokości 400 euro w przypadku powódek D. J. i P. K. (2).

Sąd Rejonowy wskazał, że powodom należały się również odsetki za opóźnienie w wypłacie odszkodowania w myśl art. 481 § 1 k.c. Pozwany został wezwany do wypłaty odszkodowania w terminie 7 dni od doręczenia wezwania. Jako że powodowie E. B., B. K., M. K., P. K. (1), T. N. (1), D. N., M. W., A. W. i D. W. skierowali wezwania do zapłaty w dniu 14 lipca 2014 roku, przyjmując, że pozwany najwcześniej odebrał wezwania w dniu 15 lipca 2014r., to zasadne było żądanie odsetek ustawowych za opóźnienie w płatnościach począwszy od dnia 23 lipca 2014 r. do dnia zapłaty, w przypadku w/w powodów. Żądanie zasądzenia odsetek przed w/w datą podlegało oddaleniu jako niezasadne. Powódka P. K. (2) skierowała do pozwanego wezwania do zapłaty za pośrednictwem drogi elektronicznej w dniu 18 czerwca 2014r. wzywając pozwanego do zapłaty w terminie 21 dni, a zatem zasadne było zasądzenie odsetek ustawowych od dnia 10 lipca 2014 roku. Powódka D. J. skierowała do pozwanego wezwania do zapłaty w terminie 21 dni drogą elektroniczną w dniu 28 sierpnia 2014 roku, zatem odsetki należą się jej od dnia 19 września 2014 roku.

Rozliczając koszty postępowania pomiędzy stronami Sąd Rejonowy kierował się zasadą odpowiedzialności za wynik procesu wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c. Pozwany, będący stroną przegrywającą sprawę, obowiązany jest zwrócić na rzecz powodów E. B., B. K., M. K., P. K. (1), T. N. (2), D. N., M. W., A. W., D. W. koszty postępowania w kwocie 231,20 zł, na które składały się: opłata za wezwania do zapłaty – 4,20 zł, opłata od pozwu – 30 zł, wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika 180 zł oraz opłata od pełnomocnictwa 17 zł oraz na rzecz powódek D. J. i P. K. (2) kwotę 647,00 zł, na którą składają się wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika 600 zł, opłata od pełnomocnictwa 17 zł i opłata od pozwu 30 zł.

Apelację do powyższego orzeczenia wniósł pozwany zaskarżając powyższe orzeczenie w całości zarzucając wyrokowi:

- 1) naruszenie prawa procesowego w postaci art. 13 § 1 zd. 2 k.p.c. w zw. z art. 505¹ i nast. k.p.c. poprzez niezastosowanie tych przepisów pomimo istnienia przesłanek do rozpoznania niniejszej sprawy w postępowaniu odrębnym (uproszczonym), w konsekwencji tego naruszenie prawa procesowego w postaci art. 505⁴ k.p.c. poprzez jego niezastosowanie oraz art. 193 §1 k.p.c. poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie;
- 2) naruszenie prawa procesowego w postaci art. 505⁷ k.p.c. poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie, które miało wpływ na wynik postępowania w sprawie, w konsekwencji tego naruszenie prawa procesowego w postaci art. 505⁴ k.p.c. poprzez jego niezastosowanie oraz art. 193 §1 k.p.c. poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie;

- 3) naruszenie prawa materialnego w postaci art. 354 k.c., art. 358 k.c. oraz art. 358¹ k.c. poprzez ich niezastosowanie;
- 4) naruszenie prawa procesowego w postaci art. 321 k.p.c. poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie poprzez zasądzenie ponad żądanie;
- 5) naruszenie prawa materialnego w postaci art. 5.3 Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów ((...)) poprzez jego błędną wykładnię i nieprawidłowe zastosowanie;
- 6) naruszenie prawa procesowego, w tym art. 227, 233 k.p.c. poprzez nierozważenie całości oraz błędną ocenę materiału dowodowego, które miało wpływ na wynik sprawy;
- 7) naruszenie art. 109 § 2 k.p.c. w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu poprzez przyznanie wynagrodzenia adwokackiego w wysokości nieadekwatnej do nakładu pracy pełnomocników powodów.

W oparciu o powyższe zarzuty apelujący wniósł o:

- 1) zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa;
- 2) względnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Z ostrożności, mając na uwadze przepisy o postępowaniu uproszczonym, apelujący wniósł o rozpoznanie przedmiotowej apelacji na rozprawie.

Odpowiedź na apelację złożyła strona powodowa (wszyscy powodowie) wnosząc o oddalenie apelacji i zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów postępowania apelacyjnego według norm przypisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie zasługiwała na uwzględnienie, aczkolwiek Sąd II instancji podzielił część zawartych w niej zarzutów.

Przede wszystkim Sąd Okręgowy zważył, że doszło do naruszenia prawa procesowego w postaci art. 13 § 1 zd. 2 k.p.c. w zw. z art. 505¹ i nast. k.p.c. poprzez niezastosowanie tych przepisów pomimo istnienia przesłanek do rozpoznania niniejszej sprawy w postępowaniu odrębnym (uproszczonym). Niewątpliwie bowiem odszkodowanie, o które ubiegali się powodowie w niniejszym postępowaniu, związane było z nieprawidłowym wykonaniem przez pozwanego zobowiązania wobec powodów w postaci zapewnienia punktualnego przelotu wynikającego z zawartych uprzednio umów. Sąd Okręgowy podzielił przy tym stanowisko Sądu I instancji o posiadaniu przez powodów legitymacji czynnej w postępowaniu jako beneficjentów zawartych umów, niezależnie od tego, kto był określony jako strona umowy z pozwanym. Oczywistym jednak było, iż powodowie nie mogliby wystąpić z takim roszczeniem, gdyby ich przelot nie został opłacony, nie zgłosiliby się do odprawy i nie byli uprawnieni do takiego przelotu, a więc, gdyby nie mieli uprzednio zawartej umowy w tym zakresie. Tym samym podstawą roszczenia powodów pozostawał stosunek zobowiązaniowy, a nie oderwany od stosunku zobowiązaniowego delikt. Z tych względów Przewodnicząca Wydziału Sądu Okręgowego w dniu 31 stycznia 2017r. wyznaczając termin rozprawy zarządziła o rozpoznaniu sprawy jednoosobowo, wskazując na uproszczony charakter postępowania, a Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 27 marca 2017r. orzekł o rozpoznaniu sprawy z pominięciem przepisów postępowania uproszczonego (tak też uchwała Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 19 kwietnia 2007r., III CZP 11/07).

Jednakże Sąd Okręgowy nie podzielił zdania skarżącego, iż doszło do naruszenia art. 505⁴ k.p.c., art. 193 § 1 k.p.c. i art. 505⁷ k.p.c. w przypadku tych powodów, którzy w toku postępowania wskazali inną walutę odszkodowania niż pierwotnie dochodzona. W ocenie Sądu Okręgowego tego typu zmiana nie była bowiem zmianą powództwa, które co do istoty pozostawało dalej powództwem o zapłatę odszkodowania w oparciu o tę samą podstawę prawną i okoliczności faktyczne, jak również z uwagi na fakt, że doszło jedynie do przeliczenia jednej waluty na drugą, ale roszczenie traktowało o tej samej wartości pieniężnej.

Przechodząc do rozpoznania zarzutów merytorycznych apelacji, Sąd Okręgowy zważył, że z uwagi na brzmienie art. 208 ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2002r. Prawo lotnicze (t.j. z 2013r., poz.1393) odpowiedzialność przewoźnika lotniczego za szkody w przewozie pasażerów, bagażu i towarów określana jest na zasadach określonych w umowach międzynarodowych ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską, stosownie do zakresu ich stosowania, tj. na podstawie przepisów w/w Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 z dnia 11 lutego 2004r., które z racji tego, iż wylot odbywał się z terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej w niniejszej sprawie znalazło zastosowanie.

Poza sporem w sprawie była też okoliczność, iż doszło do opóźnienia lotu powodów planowanego na dzień 13 czerwca 2014r., przy czym strony nie kwestionowały w postępowaniu przyczyny opóźnienia, jaką była niesprawność trapu awaryjnego w drzwiach lewych samolotu.

Sąd Okręgowy odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 354 k.c., art. 358 k.c. oraz art. 358¹ k.c. poprzez ich niezastosowanie stanął na stanowisku, że przepisy te, w szczególności art. 358 k.c. nie zabraniają wierzycielowi dokonania wyboru waluty, w jakiej żąda on spełnienia przez dłużnika świadczenia. Zgodnie z art. 358 § 1 k.c., jeżeli przedmiotem zobowiązania jest suma pieniężna wyrażona w walucie obcej, dłużnik może spełnić świadczenie w walucie polskiej, chyba że ustawa, orzeczenie sądowe będące źródłem zobowiązania lub czynność prawna zastrzega spełnienie świadczenia w walucie obcej. Należy wskazać, że przepis ten nie zakazuje wierzycielowi dochodzenia świadczenia określonego w walucie obcej w pieniądzu krajowym, a jedynie określa uprawnienia dłużnika w zakresie możliwości zmiany waluty świadczenia. Powyższy przepis w ogóle nie odnosi się do wierzyciela, nic zatem nie powinno stać na przeszkodzie możliwości dochodzenia przez niego roszczenia określonego w walucie obcej w walucie polskiej, w sytuacji gdy z treści czynności prawnej nie wynika wprost, w jakiej walucie zobowiązanie miało być spełnione. Okoliczność bowiem przyznania uprawnienia dłużnikowi wyboru waluty, w jakiej może on spełnić świadczenie (dług oddawczy) nie może być interpretowana jednocześnie jako zakaz wyboru waluty przez wierzyciela, a co najwyżej jako obowiązek przyjęcia przez niego świadczenia w walucie zadeklarowanej przez dłużnika zgodnie z art. 358 § 1 k.c., pod rygorem popadnięcia przez wierzyciela w zwłokę. Powyższe nie oznacza natomiast, że wierzyciel określając świadczenie, jakiego domaga się od dłużnika (dług odbiorczy), nie może go żądać w walucie polskiej także w sytuacji, gdy zobowiązanie zostało pierwotnie określone w walucie obcej.

Taka wykładnia jest tym bardziej uzasadniona w kontekście art. 358 § 2 zd. 2 k.c., który w razie zwłoki dłużnika uprawnia wierzyciela dodatkowo do wyboru daty kursu, po jakim świadczenie ma być przeliczone na złotówki (tj. albo data wymagalności roszczenia, albo data, w którym zapłata jest dokonana). Sąd Okręgowy nie podzielił w tym zakresie stanowiska, że wybór przez wierzyciela waluty w takiej sytuacji może nastąpić jedynie w przypadku, gdy dłużnik wcześniej dokonał wyboru waluty polskiej. Z literalnego brzmienia art. 358 § 2 zd. 2 k.c. wynika bowiem, że wierzyciel może żądać spełnienia świadczenia w walucie polskiej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia, w którym zapłata jest dokonana, czyli po pierwsze może wybrać walutę, a po drugie datę kursu, przy czym, o ile wybór waluty jest zawsze dopuszczalny, to wybór kursu tylko w razie zwłoki dłużnika.

Niezależnie od powyższych rozważań Sąd Okręgowy podkreślił, że w przedmiotowej sprawie nie mamy do czynienia ze świadczeniem wynikającym z umowy, w której strony mogły dowolnie ustalić walutę, w jakiej chcą spełnić to świadczenie, ale z aktem prawnym określającym wysokość odszkodowania, która została określona w euro z uwagi na fakt, że akt ten, na podstawie którego powód domagał się odszkodowania, pochodzi od organów Unii Europejskiej, której walutą jest właśnie euro. Tym samym odszkodowanie zostało określone de facto nie w walucie obcej dla ustawodawcy, lecz w walucie unijnej. Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, że zamiarem ustawodawcy nie było

ukształtowanie sposobu zapłaty odszkodowania jedynie w jednostkach euro, a wyłącznie waluta ta określa wysokość odszkodowania jako waluta uniwersalna, przyjęta w większości krajów członkowskich. Ponieważ rozporządzenie obowiązuje wprost w krajach członkowskich, oznacza to, że nie wymagało ono implementacji do naszego systemu prawnego, jednak taka sytuacja nie może powodować negatywnych skutków dla wierzycieli będących polskimi obywatelami, którzy niewątpliwie mogą dochodzić odszkodowania w walucie krajowej. Dlatego dokonując wykładni celowościowej w/w przepisów w stosunku do regulacji rozporządzenia Sąd Okręgowy uznał, że niezasadne byłoby przyjęcie, że w niniejszej sprawie wiąże Sąd klauzula efektywnej waluty, a powód nie może domagać się wykonania zobowiązania w walucie polskiej.

Ponieważ, jak wskazano wyżej, przeliczenie kwoty 400 euro na złote polskie było dopuszczalne, ze względu na tę okoliczność nie można było czynić powodom zarzutu naruszenia art. 321 k.p.c.

W kontekście kolejnych zarzutów pozwanego, Sąd Okręgowy zważył, że wykładnia art. 5 ust. 3 i pkt 14 Preambuły do Rozporządzenia nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 roku ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów prowadzi do wniosku, że aby można było mówić o wyłączeniu odpowiedzialności przewoźnika za odwołany lot, musi nastąpić zdarzenie spełniające trzy przesłanki: 1) nadzwyczajna okoliczność; 2) okoliczność, której nie można było przewidzieć i uniknąć; 3) okoliczność ta nastąpiłaby pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków, przy czym ciężar dowodu zaistnienia tych przesłanek spoczywał na przewoźniku.

Wypada też zauważyć, że w/w rozporządzenie definiuje „nadzwyczajne okoliczności” w pkt. 15 preambuły rozporządzenia stwierdzając, że „za nadzwyczajne okoliczności powinno się uważać sytuację, gdy decyzja kierownictwa lotów w stosunku do danego samolotu spowodowała danego dnia powstanie dużego opóźnienia, przełożenie lotu na następny dzień albo odwołanie jednego lub więcej lotów tego samolotu pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków przez zainteresowanego przewoźnika, by uniknąć tych opóźnień lub odwołań lotów”. Tak więc definicja ta nie zawierała elementu działania siły zewnętrznej, wyższej, niezależnej od działania przewoźnika, a powodującej np. awarię samolotu, natomiast kwalifikacja okoliczności jako nadzwyczajnej wymagała podjęcia wszelkich środków zaradzenia sytuacji, które jednak miały okazać się nieskuteczne.

W okolicznościach niniejszej sprawy Sąd Rejonowy nie naruszył natomiast art. 233 k.p.c. przyjmując, że pozwany nie wykazał, aby zaszyły nadzwyczajne okoliczności w rozumieniu rozporządzenia. Przede wszystkim naruszenie art. 233 k.p.c. nie może sprowadzać się do przedstawienia przez apelującego stanu faktycznego przyjętego na podstawie własnej oceny dowodów. Sąd ma bowiem prawo do swobodnej oceny dowodów, która dopóki nie jest całkowicie dowolna, nie może stanowić o naruszeniu art. 233 k.p.c. Innymi słowy, jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Dla skuteczności zarzutu naruszenia powyższego przepisu nie wystarcza zatem stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. Tymczasem pozwany nie wykazał, posługując się argumentami wyłącznie jurydycznymi, że Sąd Rejonowy naruszył ustanowione w art. 233 k.p.c. zasady oceny wiarygodności i mocy dowodowej dowodów, tj. przekroczył granice swobody wyznaczone logiką, doświadczeniem życiowym, zasadami nauki bądź nie dokonał wszechstronnego rozważenia sprawy pomijając część materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie (tak też postanowienia SN z dnia 10 stycznia 2002r. II CKN 572/99 i z dnia 14 stycznia 2000 r. I CKN 1169/99, wyrok SN z dnia 9 grudnia 2009r. IV CSK 290/09, wyrok SA we Wrocławiu z dnia 31 lipca 2013r. I ACA 698/13, wyrok SA w Łodzi z dnia 24 stycznia 2013r. I ACA 1075/12, wyroki SA w Warszawie z dnia 18 kwietnia 2013r. I ACA 1342/12 i z dnia 28 maja 2013r. VI ACA 1466/12).

Sąd Okręgowy przede wszystkim wskazał, że znana była przyczyna awarii, natomiast strona pozwana nie wykazała w toku postępowania, aby podjęła wszelkie niezbędne, możliwe czynności, aby przeciwdziałać opóźnieniu lotu, jak chociażby zapewnienie na czas samolotu zastępczego, skoro o awarii wiedziała de facto z pewnym wyprzedzeniem.

Ponadto Sąd Okręgowy zważył, że pomimo, iż ustawodawca wspólnotowy wymienił w wykazie szczególnych okoliczności "nieoczekiwane wady mogące wpłynąć na bezpieczeństwo lotu", a problem techniczny statku powietrznego można zaliczyć do takich wad, to okoliczności związane z takim zdarzeniem mogą zostać uznane za "nadzwyczajne" w rozumieniu art. 5 ust. 3 rozporządzenia nr 261/2004 tylko wówczas, gdy odnoszą się do zdarzenia, które na wzór okoliczności wymienionych w motywie czternastym tego rozporządzenia, nie wpisywałyby się w ramy normalnego wykonywania działalności danego przewoźnika lotniczego i nie pozwalały na skuteczne nad nim panowanie ze względu na jego charakter lub źródło. Problemy techniczne są następstwem nadzwyczajnych okoliczności, jeżeli ich źródło stanowią zdarzenia, które nie wpisują się w ramy normalnego wykonywania działalności danego przewoźnika lotniczego i nie pozwalają mu na skuteczne nad nimi panowanie. Taka sytuacja miałaby miejsce na przykład w przypadku ujawnienia przez konstruktora maszyn stanowiących flotę danego przewoźnika powietrznego lub przez właściwy organ, że maszyny te, będące już w użyciu, zawierają ukrytą wadę produkcyjną zagrażającą bezpieczeństwu lotów. Podobnie byłoby w odniesieniu do uszkodzeń statków powietrznych w wyniku aktów terroryzmu lub sabotażu. Do sądu krajowego należy zatem sprawdzenie, czy problemy techniczne, na które powołuje się przewoźnik lotniczy będący stroną postępowania przed sądem krajowym, są następstwem zdarzeń, które nie wpisują się w ramy normalnego wykonywania działalności danego przewoźnika lotniczego i nie pozwalają mu na skuteczne nad nimi panowanie.

Przekładając powyższe regulacje na grunt niniejszej sprawy nie sposób było uznać, aby zaistniała którakolwiek z okoliczności egzoneracyjnych, wyłączająca odpowiedzialność odszkodowawczą apelującej. Pozwany nie wykazał bowiem, aby opóźnienie lotu było spowodowane zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków, gdyż za takie nie mogło być uznane opóźnienie lotu o 6 godzin z uwagi na konieczność usunięcia usterki technicznej, będącej w ustalonym stanie faktycznym usterką wpisującą się w ramy normalnego wykonywania działalności przewoźnika lotniczego.

Sąd Okręgowy nie podzielił zarzutu naruszenia art. 109 § 2 k.p.c. w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Powoływana przez pozwanego uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2015r. III CZP 29/15, wbrew interpretacji wywiedzionej przez pozwanego, podkreśla, że zasadą powinno być przyznawanie odrębnych wynagrodzeń dla pełnomocnika reprezentującego w sprawie kilku powodów czy pozwanych, a jedynie odstępstwem może być w takiej sytuacji obniżenie należnej stawki przy uwzględnieniu stopnia skomplikowania sprawy, nakładu pracy etc. Sąd Okręgowy podzielił zdanie Sądu Rejonowego o możliwości zasądzenia w niniejszej sprawie odrębnych kosztów wynagrodzenia. Sąd II instancji zważył bowiem, że wszystkie postępowania zostały wytoczone odrębnie, z odrębnie sformułowanymi pozwami, niektóre zarzuty pozwanego, na które odpowiedzi udzielał pełnomocnik, nie były wspólne dla wszystkich powodów, a sprawa nie miała prostego charakteru, wymagała znajomości prawa i orzecznictwa unijnego.

Mając powyższe na uwadze, w oparciu o art. 385 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił apelację, o kosztach postępowania orzekając na podstawie art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. i art. 98 k.p.c., uznając, że na etapie postępowania apelacyjnego, z racji sformułowania przez pełnomocników jednego zbiorczego pisma procesowego oraz braku innych czynności procesowych, w sprawie zasadnym będzie przyznanie wynagrodzenia w jednej stawce minimalnej dla wszystkich powodów reprezentowanych przez danego pełnomocnika.